Evropský parlament
2024–2029

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2024/2125(INI)

24. 3. 2025

NÁVRH ZPRÁVY

Strategie pro rovnost žen a mužů 2025
(2024/2125(INI))

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

Zpravodaj: Marko Vešligaj

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....10

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY 14

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Strategie pro rovnost žen a mužů 2025
(2024/2125(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na články 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii,

– s ohledem na články 8, 10, 19, 83, 153 a 157 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na články 21 a 23 Listiny základních práv Evropské unie,

– s ohledem na Evropský pilíř sociálních práv, který Evropský parlament, Rada a Komise dne 17. listopadu 2017 slavnostně vyhlásily a podepsaly, a na sdělení Komise ze dne 4. března 2021 nazvané „Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv“(COM(2021) 102 final),

– s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979,

– s ohledem na Pekingskou deklaraci OSN a akční platformu ze dne 15. září 1995 a na výsledky hodnotících konferencí,

– s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 ze dne 21. října 2015 a na cíle udržitelného rozvoje v ní stanovené, zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 5 „Dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek“, a na související cíle a ukazatele,

– s ohledem na Úmluvu Mezinárodní organizace práce o stejném odměňování ze dne 29. června 1951 a Úmluvu Mezinárodní organizace práce o násilí a obtěžování ze dne 21. června 2019,

– s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí („Istanbulská úmluva“) ze dne 11. května 2011,

– s ohledem na směrnice přijaté od roku 1975, týkající se různých aspektů rovného zacházení pro ženy a muže (směrnice 79/7/EHS[1], směrnice 86/613/EHS[2], směrnice 92/85/EHS[3], směrnice 2004/113/ES[4], směrnice 2006/54/ES[5] a směrnice 2010/41/EU[6]),

---

[1] Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení, Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.

[2] Směrnice Rady 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství, Úř. věst. L 359, 19.12.1986, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj.

[3] Směrnice Rady 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň, Úř. věst. L 348, 28.11.1992, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj.

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU[7],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2381 ze dne 23. listopadu 2022 o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy orgánů kotovaných společností a o souvisejících opatřeních[8],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování[9],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí[10],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1500 ze dne 14. května 2024 o standardech pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení se ženami a muži a rovných příležitostí pro ženy a muže v otázkách zaměstnání a povolání a o změně směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU[11],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1712 ze dne 13. června 2024, kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí[12],

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 s názvem „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“(COM(2020) 152 final),

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů (GAP) III – ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020) 17 final) a na doprovodný společný pracovní dokument útvarů ze dne 25. listopadu 2020 nazvaný „Cíle a ukazatele pro stanovení rámce provádění akčního plánu pro rovnost žen a mužů III (2021–2025)“ (SWD(2020) 284 final),

---

[4] Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování, Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj.

[5] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání, Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.

[6] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj.

[7] Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

[8] Úř. věst. L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

[9] Úř. věst. L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

[10] Úř. věst. L 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

[11] Úř. věst. L 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

[12] Úř. věst. L 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. března 2025 nazvané „Plán pro práva žen“ (COM(2025) 97 final),

– s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2019 o odmítavých reakcích vůči ženským právům a rovnosti žen a mužů v EU[13],

– s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a dalších opatřeních pro boj proti násilí na základě pohlaví[14],

– s ohledem na své usnesení ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů[15],

– s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2020 o rovnosti žen a mužů v zahraniční a bezpečnostní politice EU[16],

– s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o strategii EU pro rovnost žen a mužů[17],

– s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o překlenování digitální propasti mezi ženami a muži: účast žen v digitální ekonomice[18],

– s ohledem na své usnesení ze dne 11. února 2021 o budoucích výzvách v oblasti práv žen v Evropě: více než 25 let po Pekingské deklaraci a akční platformě[19],

– s ohledem na své usnesení ze dne 10. června 2021 o prosazování rovnosti žen a mužů ve vzdělávání a zaměstnání v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (obory STEM)[20],

– s ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 o stavu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v EU v rámci zdraví žen[21],

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2021 obsahující doporučení Komisi o určení genderově podmíněného násilí jako nové oblasti trestné činnosti uvedené v čl. 83 odst. 1 SFEU[22],

– s ohledem na své usnesení ze dne 14. prosince 2021 obsahující doporučení Komisi ohledně boje proti genderově podmíněnému násilí: kybernetické násilí[23],

---

[13] Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 102.
[14] Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 48.
[15] Úř. věst. C 331, 17.8.2021, s. 5.
[16] Úř. věst. C 404, 6.10.2021, s. 202.
[17] Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 208.
[18] Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 232.
[19] Úř. věst. C 465, 17.11.2021, s. 160.
[20] Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 137.
[21] Úř. věst. C 81, 18.2.2022, s. 43.
[22] Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 88.
[23] Úř. věst. C 251, 30.6.2022, s. 2.

– s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2021 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii v letech 2018–2020[24],

– s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2022 o Akčním plánu EU pro rovnost žen a mužů III[25],

– s ohledem na své usnesení ze dne 3. května 2022 o dosažení ekonomické nezávislosti žen prostřednictvím podnikání a samostatné výdělečné činnosti[26],

– s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2022 nazvané „Směrem ke společným evropským opatřením v oblasti péče“[27],

– s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2022 o chudobě žen v Evropě[28],

– s ohledem na své usnesení ze dne 1. června 2023 o sexuálním obtěžování v EU a hodnocení MeToo[29],

– s ohledem na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 o zahrnutí práva na umělé přerušení těhotenství do Listiny základních práv EU[30],

– s ohledem na své doporučení Radě ze dne 19. prosince 2024 k prioritám EU pro 69. zasedání Komise OSN pro postavení žen[31],

– s ohledem na zprávu Agentury EU pro základní práva (FRA), Eurostatu a Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) ze dne 25. listopadu 2024 nazvanou „Průzkum EU o genderově podmíněném násilí: hlavní výsledky“,

– s ohledem na index rovnosti žen a mužů za rok 2024, který institut EIGE zveřejnil dne 10. prosince 2024,

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

– s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0000/2025),

A. vzhledem k tomu, že právo na rovné zacházení je základním právem uznaným ve Smlouvách[32] a v Listině základních práv a je nezbytné pro její další rozvoj;

B. vzhledem k tomu, že genderová rovnost je základní hodnotou EU, základním právem a klíčovou zásadou evropského pilíře sociálních práv a nezbytnou podmínkou pokroku;

---

[24] Úř. věst. C 251, 30.6.2022, s. 23.
[25] Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 150.
[26] Úř. věst. C 465, 6.12.2022, s. 54.
[27] Úř. věst. C 47, 7.2.2023, s. 30.
[28] Úř. věst. C 47, 7.2.2023, s. 2.
[29] Úř. věst. C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
[30] Úř. věst. C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
[31] Přijaté texty, P10_TA(2024)0075.
[32] Článek 2 a čl. 3 odst. 3 SEU, články 8, 10, 19 a 157 SFEU a články 21 a 23 Listiny základních práv EU.

C. vzhledem k tomu, že genderově podmíněné násilí je stále celosvětově rozšířeným jevem, a to i v EU, a má závažné důsledky pro oběti i společnost;

D. vzhledem k tomu, že každý v EU má právo na přístup k nejvyšším standardům fyzického a duševního zdraví;

E. vzhledem k tomu, že v celé EU stále přetrvávají rozdíly na trhu práce a nedostatek spravedlivých pracovních podmínek a bezpečnosti pro pracující ženy a že stávající rozdíly v odměňování žen a mužů jsou do značné míry důsledkem systematického podhodnocování práce vykonávané v odvětvích s převahou žen; vzhledem k tomu, že pro odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů je proto třeba vyřešit otázku „stejné odměny za rovnocennou práci“;

F. vzhledem k tomu, že nově vznikající digitální technologie představují rizikový faktor pro genderovou rovnost a mohly by udržovat a prohlubovat stávající vzorce genderové nerovnosti a diskriminace a násilí vůči ženám a dívkám;

G. vzhledem k tomu, že v celé EU zajišťují pečovatelské povinnosti v nepoměrně větší míře ženy, což přispívá k nerovnostem;

H. vzhledem k tomu, že výzkumy ukazují, že ženy jsou celosvětově nedostatečně zastoupeny na všech úrovních hospodářského a politického rozhodování a že dosažení parity mezi ženami a muži v politickém životě je stále ještě daleko;

I. vzhledem k tomu, že mnoho žen a zranitelných skupin, včetně osob se zdravotním postižením, osob ze znevýhodněného socioekonomického prostředí, osob posuzovaných podle rasy, osob z etnického, menšinového nebo přistěhovaleckého prostředí, starších osob a LGBTIQ+ osob, čelí v EU vzájemně se prolínajícím nerovnostem a diskriminaci;

J. vzhledem k tomu, že Plán pro práva žen potvrzuje pevné odhodlání EU chránit a prosazovat genderovou rovnost a práva žen a nastiňuje zásady a dlouhodobou vizi pokroku, na nichž bude založena strategie pro rovnost pro rovnost žen a mužů po roce 2025;

1. vyzývá Komisi, aby předložila ambiciózní strategii pro rovnost žen a mužů na období 2026–2030 s konkrétními a hmatatelnými legislativními a nelegislativními opatřeními v níže uvedených klíčových oblastech;

Genderově podmíněné násilí

2. vyzývá Komisi, aby určila genderově podmíněné násilí jako novou oblast trestné činnosti uvedenou v čl. 83 odst. 1 SFEU, a účinně tak bojovala proti všem formám násilí na ženách a dívkách, což představuje jedno z nejrozšířenějších porušování základních práv v EU;

3. naléhavě žádá Komisi, aby uznala feminicidu jako samostatný trestný čin;

4. vyzývá Komisi, aby sledovala a podporovala rychlé provedení směrnice (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí a aby předložila své doporučení o prevenci škodlivých praktik namířených proti ženám a dívkám;

5. vyzývá Komisi, aby předložila právní předpisy EU, které by trestně postihovaly znásilnění při neexistenci souhlasu; znovu opakuje, že znásilnění je nejen porušením základních práv žen a jejich tělesné autonomie, ale také formou sexuálního vykořisťování žen a dívek;

Komplexní zdravotní péče zohledňující genderové hledisko

6. naléhavě žádá Komisi, aby zajistila všeobecný přístup žen a dívek ke zdravotní péči zohledňující genderové hledisko;

7. vyzývá Komisi, aby na úrovni EU odstranila překážky v přístupu žen v celé jejich rozmanitosti ke zdravotní péči;

8. vyzývá Komisi, aby zajistila ženám a dívkám v celé jejich rozmanitosti plný a rovný přístup ke službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, včetně práva na bezpečný a legální potrat;

Rovnost žen a mužů a posílení postavení žen ve světě práce

9. vyzývá Komisi, aby sledovala a podporovala rychlé provedení směrnic o přiměřených minimálních mzdách[33], o transparentnosti odměňování[34] a o zastoupení žen v řídících a dozorčích orgánech[35];

10. naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala pokyny, které by umožnily definovat a porovnávat „hodnotu práce“ v celé EU, a aby urychleně zavedla genderově neutrální nástroje a kritéria pro hodnocení práce s cílem lépe hodnotit a spravedlivěji odměňovat práci vykonávanou v odvětvích, kde převažují ženy;

Práva žen a rovnost žen a mužů ve vzdělávání, odborné přípravě a digitální oblasti

11. naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila genderově inkluzivní přístup ke všem stupňům vzdělávání a aby vypracovala vysoce kvalitní normy pro vzdělávací materiály podporující rovnost žen a mužů a odbourávající genderové stereotypy, včetně podpory komplexní sexuální výchovy a souhlasu;

12. vyzývá Komisi, aby vypracovala a přijala politiku nulové tolerance v digitálním prostředí, pokud jde o všechny formy genderově podmíněného násilí, škodlivého chování a narativů, které podkopávají a diskreditují projevy žen a dívek online i offline, a aby upřednostnila preventivní opatření a záruky ve všech oblastech digitální politiky;

Sladění soukromého a profesního života

13. vyzývá Komisi, aby z Evropské strategie v oblasti péče vytvořila komplexní Evropskou dohodu o péči, která bude opatřena závaznými legislativními a finančními nástroji pro

[33] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2041 ze dne 19. října 2022 o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii (Úř. věst. L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).
[34] Směrnice (EU) 2023/970.
[35] Směrnice (EU) 2022/2381.

investice do přístupných, cenově dostupných a vysoce kvalitních služeb péče o děti a služeb dlouhodobé péče;

14. zdůrazňuje, že je v EU třeba usilovat o model založený na zásadě „stejných příjmů a stejné odpovědnosti za péči“ a v tomto ohledu revidovat a upravit barcelonské cíle a také dále rozvíjet opatření týkající se mateřské a otcovské dovolené s cílem dosáhnout rovnoměrnější genderové vyváženosti, pokud jde o pečovatelské povinnosti;

Rovné zastoupení a politická účast

15. naléhavě vyzývá Komisi, aby prosadila legislativní genderové kvóty a seznamy kandidátů pro všechny volby, na kterých se pravidelně střídají ženy a muži na základě genderové parity, a aby zajistila institucionální paritu mezi ženami a muži na všech úrovních rozhodování;

Feministická zahraniční politika

16. vyzývá Komisi, aby podporovala zahraniční, bezpečnostní, obchodní a rozvojovou politiku, která upřednostňuje genderovou rovnost podle zásady tří „R“ (rights, representation and resources – práva, zastoupení a zdroje);

Potírání antigenderových hnutí

17. naléhavě vyzývá Komisi, aby vytvořila komplexní nástroj pro sledování a potírání úpadku demokracie a práv žen, které spolu neoddělitelně souvisejí, a aby zajistila, že genderová rovnost zůstane prioritou v celé EU;

Průřezové prostředky dosažení genderové rovnosti

18. opakuje, že veškeré úsilí o dosažení pokroku v oblasti genderové rovnosti musí být vyvíjeno při plném respektování zásad intersekcionality a začleňování hlediska rovnosti žen a mužů;

19. vyzývá Komisi, aby zajistila a dále rozvíjela uplatňování hlediska rovnosti žen a mužů ve svých strukturách, metodách a nástrojích a aby zajistila, že genderové hledisko bude začleněno do všech návrhů Komise, včetně všech rozpočtových procesů;

20. naléhavě vyzývá Komisi, aby v nové strategii pro rovnost žen a mužů používala a jako průřezovou zásadu dále rozvíjela intersekcionalitu;

°

° °

21. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Genderová rovnost je spolu s právy žen jednou ze **základních hodnot** Evropské unie; jde o nepostradatelnou a nedílnou součást lidských práv. Ta představují základ a účel právního státu na národní, evropské a mezinárodní úrovni, jakož i nejvhodnější a nejrelevantnější ukazatele zdraví a odolnosti našich demokracií.

V současném geopolitickém kontextu a globálních procesech je nyní důležitější než kdy jindy předložit **ambiciózní agendu pro práva žen a genderovou rovnost,** a proto tato zpráva přichází v klíčovém okamžiku pro Evropskou unii. Nová evropská strategie pro rovnost žen a mužů po roce 2025 musí dodržovat standardy stanovené v předchozích letech a komplexně usilovat o dosažení **genderové rovnosti na všech úrovních a ve všech oblastech pro všechny osoby bez rozdílu.** Kromě toho musí nová strategie přijmout **rozhodné kroky k provádění** dříve přijatých právních předpisů.

Nová strategie přijde v době, kdy jsou na vzestupu antigenderová a protidemokratická hnutí, a proto musí text, který Komise předloží, **odrážet jasné institucionální odhodlání a konkrétní závazky k ochraně a dalšímu rozvoji rámce pro genderovou rovnost, a tím k ochraně naší demokracie.** Demokracie neexistuje bez rovné a silné účasti a zapojení žen a dívek a ti, kdo usilují o rozbití našeho institucionálního rámce, útočí na práva žen. Tyto agendy jsou vzájemně propojené a vyžadují **reakci na evropské úrovni.** Taková reakce musí proběhnout ve všech oblastech politiky, na všech úrovních a s jasným **začleněním genderového hlediska** do všech oblastí naší práce.

Dnešní svět se oproti době, kdy byla přijata poslední strategie pro rovnost žen a mužů[1], výrazně změnil a je třeba se odpovídajícím způsobem zabývat novými oblastmi: od násilí a obtěžování žen a dívek v digitální oblasti a ve světě práce až po potřebu mírotvorné feministické zahraniční politiky a ochranu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, včetně přístupu k bezpečnému a legálnímu potratu, jako základních lidských práv. Do našich politik musíme zahrnout také **intersekcionální přístup**, neboť jsme si dobře vědomi toho, že některé skupiny, např. migrantky, osoby LGBTIQ, romské ženy, ženy se zdravotním postižením, čelí v EU mnoha vzájemně se prolínajícím formám diskriminace. Je na nás, abychom je všechny adekvátně a rychle řešili.

Nedávno představený **Plán pro práva žen**[2] je krok správným směrem, který uznává mnoho problémů, s nimiž se dnes potýkáme, když mluvíme o právech žen, ale je třeba udělat krok vpřed v rámci nové strategie genderové rovnosti s **konkrétními legislativními i nelegislativními opatřeními** zaměřenými na vytvoření skutečně genderově rovnoprávné společnosti.

Genderově podmíněné násilí (GPN) je podle definice Evropského institutu pro rovnost žen a mužů jakýkoli druh násilí na základě pohlaví, od fyzického přes emocionální a finanční až po reprodukční násilí, a přestože se obětí GPN může stát kdokoli, drtivou většinu obětí tvoří ženy[3]. Poslední tematicky zaměřený index rovnosti žen a mužů[4] se zabýval speciálně

[1] Úř. věst. C 364, 28.10.2020, s. 77.
[2] Sdělení Komise „Plán pro práva žen“ (COM(2025) 97 final).
[3] https://eige.europa.eu/gender-based-violence
[4] Index rovnosti žen a mužů za rok 2024: Boj proti násilí na ženách, řešení otázky genderových rozdílů, zveřejněno v roce 2025.

problematikou genderově podmíněného násilí a z údajů vyplývá, že 31 % žen v EU zažilo od svých 15 let fyzické a/nebo sexuální násilí. Z toho vyplývá, že ačkoli bylo v EU dosaženo legislativního i nelegislativního pokroku[5], genderově podmíněné násilí zůstává jedním z klíčových problémů, který brání vytvoření skutečně genderově rovnoprávné společnosti, v celé Unii je stále velmi rozšířené a je třeba se jím dále zabývat na evropské úrovni a jasně jej **definovat jako trestný čin EU**. Nedávné údaje ukazují, že provádění stávajících právních předpisů, např. **směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí**, je naléhavým problémem a je třeba jej sledovat a dobře řídit. Je také třeba přeformulovat a dále rozvíjet některé aspekty předchozí legislativní práce, jako je definice souhlasu, **přidání znásilnění na seznam trestných činů EU, jakož i uznání feminicidy jako trestného činu odlišného od homicidy**, ale také zdůraznit některé méně známé kategorie genderově podmíněného násilí, např. násilí v porodnictví a odepření umělého přerušení těhotenství. Chceme také dosáhnout pokroku v oblasti doporučení týkajících se škodlivých praktik.

Každý člověk v Evropské unii má právo na přístup k **nejvyšším standardům fyzického a duševního zdraví a** při definování a provádění všech politik a činností Unie musí být zajištěna **vysoká úroveň ochrany lidského zdraví**[6]. Právo na přístup ke zdravotní péči je zakotveno v zásadě č. 16 evropského pilíře sociálních práv a v akčním plánu vyzýváme členské státy, aby řešily nerovnosti v oblasti zdraví. Index rovnosti žen a mužů ukazuje pomalý pokrok v oblasti genderové rovnosti v oblasti zdraví, kdy podíl žen a mužů, kteří vnímají své zdraví jako velmi dobré nebo dobré, klesl ve dvou třetinách členských států, a mnoha podmínkám souvisejícím s pohlavím a genderem chybí dostatečný výzkum, financování a zdroje, včetně stanovení priorit[7].

Sexuální a reprodukční zdraví a práva jsou jedním z klíčových bodů diskuse o lidských právech a jsou nerozlučně spjatá s naplňováním základního práva na zdraví, jakož i s dosažením rovnosti žen a mužů a odstraněním genderově podmíněného násilí. Tělesná autonomie člověka a právo rozhodovat o svém těle a životě je nezbytným předpokladem pro dosažení genderové rovnosti. Porušení sexuálního a reprodukčního zdraví a práv představuje porušení lidských práv. Všechny problémy související se sexuálním a reprodukčním zdravím a právy, kterým členské státy čelí, představují společné evropské výzvy a jedná se o otázku lidských práv i otázku zdraví, které je třeba řešit jednotným přístupem. Světová zdravotnická organizace (WHO) uznává potřebu všeobecného přístupu k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví jako základní prvek práva na zdraví. Naším cílem je strategie pro rovnost žen a mužů, která zajistí všeobecný přístup ke komplexní empiricky podložené sexuální výchově a vzdělávání v oblasti vztahů přizpůsobeným věku, ke škále vysoce kvalitních, dostupných a cenově dostupných moderních antikoncepčních metod a antikoncepci, k poradenství v oblasti plánování rodičovství, k léčbě neplodnosti a k informacím o antikoncepci, jakož i k péči spojené s bezplatným, bezpečným a zákonným umělým přerušením těhotenství.

Situace na evropském **trhu práce** vyžaduje bezodkladný a komplexní přístup k odstranění stávajících nerovností. Třetina žen v EU nemá placenou práci a naprostou většinu pracovních míst na částečný úvazek v Unii zastávají ženy. Práce žen je tradičně podceňována a genderová segregace je stále značná, přičemž ženy jsou nadměrně zastoupeny v méně výnosných odvětvích**. Posílení postavení žen ve světě práce** je zásadním krokem, pokud jde o sociální a

[5] Například přijetí směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí a přistoupení EU k Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách („Istanbulská úmluva“)
[6] Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 391.
[7] EIGE (2025), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk (publikace se připravuje).

hospodářský rozvoj, a je předpokladem silné konkurenceschopné ekonomiky. Proto je nezbytné urychleně provést **směrnici o transparentnosti odměňování** s důrazem na hledání způsobů, jak rozšířit její oblast působnosti. Kromě toho je třeba provést **směrnici o přiměřených minimálních mzdách** a směrnici o **zastoupení žen v řídících a dozorčích orgánech**. Tato zpráva uznává, že hlavní příčinou rozdílů v odměňování žen a mužů jsou systematicky nižší mzdy v odvětvích, kde převažují ženy (péče, zdravotnictví, vzdělávání, maloobchod), ve srovnání se mzdami v odvětvích, kde převažují muži, což také vede k tomu, že tato odvětví nejsou pro muže atraktivní a upevňují se tak škodlivé normy a stereotypy. Je naléhavě nutné vypracovat pokyny umožňující definovat a porovnávat „*hodnotu práce*“ a vytvořit genderově neutrální nástroje a kritéria pro hodnocení práce s cílem lépe hodnotit a spravedlivěji odměňovat práci v odvětvích, kde převažují ženy. Je třeba se zabývat otázkou bezpečnosti práce, a to jak na pracovištích, tak i v souvislosti s výkonem práce mimo pracoviště.

Vzdělání a odborná příprava jsou zásadní pro genderovou rovnost a pro schopnost každého přizpůsobit se změnám na trhu práce a pro kvalitní pracovní příležitosti je nezbytné terciární vzdělávání. V Evropské unii dnes stále přetrvává horizontální a vertikální genderová segregace ve vzdělávání, která má neblahý dopad na genderovou rovnost. Proto je zásadní poskytnout ženám plný a neomezený přístup ke vzdělání, odborné přípravě a podporovat jejich účast ve vzdělávání v oborech STEM a ve všech ostatních oblastech a profesích. Odhaduje se, že v EU je 8 milionů odborníků na informační a komunikační technologie, ale pouze 17 % z nich jsou ženy. V celosvětovém měřítku tvoří ženy pouze 22 % odborníků na umělou inteligenci. Význam těchto oborů a souvisejících profesí roste a my musíme zajistit, aby ženy nezůstaly pozadu a aby byly v digitálním prostoru v bezpečí, a to včetně řešení problematiky algoritmů a dalších současných nástrojů. Jsme si vědomi skutečnosti, že současná struktura soukromého vlastnictví a klíčoví hráči velkých online platforem vytvořili online svět, který poškozuje práva žen a genderovou rovnost, a musíme být tedy schopni se s tím vypořádat a ochránit všechny ženy a dívky v celé EU. Rovněž je třeba podporovat muže, aby vstupovali do odvětví, kde dominují ženy, a to prostřednictvím lepších pracovních podmínek a spravedlivého odměňování. Nová strategie pro rovnost žen a mužů musí vybudovat rámec, který vytvoří bezpečný prostor pro učení dívek a chlapců, bude vzdělávat rodiče a učitele v oblasti genderových stereotypů a vytvářet pozitivní vzory žen a feministických mužů.

Povinnosti péče o děti a další závislé osoby představují významnou překážku v účasti žen na trhu práce. Neplacené pečovatelské povinnosti brání přibližně 7,7 milionům žen v EU v účasti na trhu práce, zatímco mužů je v této situaci pouze 450 000. Na úrovni domácností omezuje nerovnoměrné rozdělení neplacené pečovatelské práce mezi ženy a muže rovnou účast žen na trhu práce a jejich kariérní postup. Tato situace je škodlivá pro dosažení skutečně spravedlivého rámce pro **rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem** a nová strategie musí tyto problémy řešit. Naším cílem je usilovat o dosažení *modelu založeném na zásadě „stejných příjmů a stejné odpovědnosti za péči“* ve společnosti. Proto je třeba pečlivě sledovat, hodnotit a případně dále rozvíjet **směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem**, ale je také třeba předložit **Evropskou dohodu o péči**, která bude vycházet z Evropské strategie v oblasti péče, společně se závaznými právními předpisy a financováním z úrovně EU. Ženy nesou břemeno péče v různých kategoriích a na evropské úrovni je třeba vyrovnat podmínky.

Různorodé skupiny přijímají lepší, inkluzivnější a udržitelnější rozhodnutí. Pouze rozhodnutí, která berou v úvahu názory všech, jsou vhodná k tomu, aby připravila půdu pro budoucnost,

která bude lepší pro všechny, a **ženy v rozhodovacích pozicích** hrají úlohu klíčového vzoru a pomáhají utvářet rámec pro rovnou budoucnost. Musíme se zabývat nedostatky v rozhodování na politické i ekonomické úrovni a zároveň řešit institucionální nerovnosti, které ženám brání v plném využití jejich potenciálu.

V době rostoucích globálních konfliktů a nejistoty **musí být zahraniční, obranná a bezpečnostní politika EU feministická** a jednou z horizontálních zásad a klíčových cílů musí být dosažení práv žen a genderové rovnosti. V našich vnějších politikách musíme být schopni odrážet mírové poslání a jedním z předpokladů je rovné zapojení vedoucích představitelek a ženských zúčastněných stran. Agenda prosazování a ochrany práv žen, jakož i podpora aktivistek, pedagožek a vedoucích představitelek v konfliktních oblastech musí být prioritou všech strategií EU pro reakci na konflikty i všech nástrojů a mechanismů pro reakci na krize. Zásada tří R (rights, representation and resources – práva, zastoupení a zdroje) musí být uplatňována u veškeré vnější činnosti EU.

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY

Zpravodaj v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že při vypracovávání návrhu zprávy až do okamžiku jejího přijetí ve výboru obdržel podněty od těchto subjektů nebo osob:

Entity and/or person
European Parliamentary Forum for Sexual & Reproductive Rights
The International Planned Parenthood Federation (IPPF) European Network
Center for Reproductive Rights
European Women's Lobby
Foundation for European Progressive Studies (FEPS)
European Institute for Gender Equality
B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.
Fertility Europe
Center for Women Victims of War (ROSA)
The Directorate-General for Justice and Consumers (DG JUST) of the European Commission
European Trade Union Confederation (ETUC)
European Public Service Union (EPSU)

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, zpravodaj prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.